

September 2023 | PL

This page is also available in:

- ES
- BG
- CS
- DA
- EN
- DE
- ET
- FR
- EL
- GA
- HR
- IT
- LV
- LT
- HU
- MT
- NL
- PT
- FI
- RO
- SK
- SL
- SV

Available Languages:

ARTYKU? WST?PNY

Edytorial

Drogie Czytelniczki, Drodzy Czytelnicy!

Witam po wakacjach!

Mam nadzieję, że skorzystali Państwo z letniej przerwy i że są Państwo odprężeni i pełni energii przed nadchodzącymi pracowitymi miesiącami. Wkraczamy w krytyczny okres dla UE. Kluczowe porozumienia i przepisy powinny zostać sfinalizowane, zanim kampania wyborcza do Parlamentu Europejskiego nabierze tempa. W tym kontekście EKES zajmie się pilnymi kwestiami dla społeczeństwa obywatelskiego.

Kończące się lato przyniosło bezprecedensowe fale upałów, niszczycielskie pożary roślinności i powodzie w UE. Wyraźnie widać zatem, że konieczne są pilne działania. Europa potrzebuje natychmiast kompleksowego planu działania na rzecz wody. EKES pracuje nad przekrojową opinią w tej sprawie, aby zapewnić odpowiednie finansowanie, infrastrukturę i strategię wodną, a tym samym zagwarantować dostępną wodę pitną dla wszystkich. Podobnie jak Zielony Ład stał się synonimem zaangażowania UE w działania w dziedzinie klimatu, kształtujący się Niebieski Ład musi na nowo określić globalny poziom odniesienia dla zrównoważonej gospodarki wodnej.

Co ciekawe, obywatele UE wezwali do aktualizacji unijnych przepisów dotyczących wody pitnej ponad dziesięć lat temu. Potencjał europejskiej inicjatywy obywatelskiej pozostaje niewykorzystany i musimy wspólnie poprawić naszą zdolność reagowania na postulaty obywateli. Dlatego też na wrześniowej sesji plenarnej EKES-u wysłuchamy organizatorów europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Europa wolna od futer” (*Fur Free Europe*), która zyskała 1,5 mln zwolenników z całej UE. W trakcie tej sesji omówiony zostanie również ukierunkowany przegląd budżetu UE, który w związku z nieprzewidzianym kryzysem wymaga szybkiego i skutecznego dostosowania, aby uwzględnić nowe pilne priorytety.

Aby EKES był nadal rzecznikiem społeczeństwa obywatelskiego, istotne jest, by wzmocnić głos młodzieży, zgodnie z obietnicą zawartą w moim manifeście politycznym. W lipcu EKES stał się pierwszą instytucją UE, która wdrożyła test wpływu polityki UE na młodzież. Jest to ważny krok podkreślający moje zaangażowanie. Pragnę podziękować wszystkim członkom EKES-u za wsparcie w podjęciu tej kluczowej decyzji. Obecnie tworzymy grupę EKES-u ds. młodzieży i wybieramy pierwszą serię opinii, które obejmą test wpływu polityki UE na młodzież.

W nadchodzących miesiącach zostaną również wzmocnione więzi ze społeczeństwem obywatelskim poza naszymi granicami, w szczególności z krajami kandydującymi do UE. EKES podwoił wysiłki w zakresie stosunków z krajami kandydującymi do UE, tak abyśmy mogli zaangażować je w naszą codzienną pracę. Na niedawnej sesji plenarnej potwierdzono to zaangażowanie, a zbliżające się Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Bałkanów Zachodnich w Salonikach – mieście, w którym europejska przyszłość Bałkanów Zachodnich została potwierdzona dwadzieścia lat temu – zapowiada się obiecująco.

Jednocześnie przygotowujemy się do najważniejszego procesu demokratycznego w UE – wyborów do Parlamentu Europejskiego w czerwcu 2024 r. W tym kontekście pragnę zwrócić Państwa uwagę na inicjatywę „EurHope” oraz na konsultacje internetowe, które zdecydują o programie działań na rzecz młodzieży przed wyborami. Wsparcie społeczeństwa obywatelskiego w pozyskiwaniu głosu obywatelek i obywateli Europy, w tym szczególnie młodzieży, ma kluczowe znaczenie dla budowania demokratycznej odporności i kształtowania przyszłości Europy.

Oliver Röpke

Przewodniczący EKES-u

DO ODNOTOWANIA

25 września 2023 r.

Dzień Rolnictwa Ekologicznego w UE – Ceremonia wręczenia nagród ekologicznych UE 2023

30 września 2023 r.

14. Nagroda EKES-u dla Społeczeństwa Obywatelskiego – termin nadsyłania zgłoszeń

25–26 października 2023 r., Bruksela

Sesja plenarna EKES-u

TO THE POINT

W PUNKT

Surowce krytyczne są od pewnego czasu jednym z głównych tematów debaty publicznej w Europie. Ze względu na to, że pandemia COVID-19 i

obostrzenia zakłóciły międzynarodowe łańcuchy dostaw, przedstawiciele przemysłu i decydenci w UE uświadomili sobie w bolesny sposób, że przejście na gospodarkę bezemisyjną wymaga zabezpieczenia dostaw surowców krytycznych dla Europy.

Gdy współprawodawcy UE przygotowują się do omówienia i wynegocjowania europejskiego aktu w sprawie surowców krytycznych, **Maurizio Mensi** i **Michal Pinter** – sprawozdawca i współsprawozdawca opinii EKES-u w sprawie projektu przepisów – wyjaśniają, co trzeba zrobić, by ten akt naprawdę służył europejskiemu przemysłowi.

AKT W SPRAWIE SUROWCÓW KRYTYCZNYCH: CO DZI? NIE MA KRYTYCZNEGO ZNACZENIA, JUTRO MO?E JE MIE?

Maurizio Mensi i Michal Pinter

Wykaz surowców krytycznych musi pozostać elastyczny i być poddawany przeglądowi co dwa lata, tak aby nadążać za rozwojem technologicznym i strategicznym.

Niedobór surowców krytycznych w Europie można rozwiązać jedynie poprzez zdecydowaną, kompleksową strategię UE, która będzie łączyć inwestycje, innowacje, recykling, zrównoważony rozwój i bezpieczeństwo dostaw. Przyjęty przez Komisję Europejską akt w sprawie surowców krytycznych powinien zostać odnotowany z zadowoleniem, ponieważ odnosi się do wszystkich tych czynników. Może on również zostać wykorzystany jako instrument zapobiegający możliwym zakłóceniom konkurencji i fragmentacji rynku wewnętrznego.

Obecnie UE jest w 75-100% uzależniona od importu wielu surowców, co czyni ją zarówno ekonomicznie, jak i strategicznie podatną na zagrożenia (weźmy pod uwagę zakaz eksportu galu i germanu wprowadzony niedawno przez Chiny).

Rosnąca popularność czystych technologii (pojazdy elektryczne, baterie, panele fotowoltaiczne itp.) jest głównym powodem gwałtownego wzrostu popytu na surowce krytyczne w latach 2017-2022, przy czym to głównie sektor energetyczny spowodował wzrost popytu na lit (ponadtrzykrotnie), kobalt (o 70%) i nikiel (o 40%). Wyjaśnia to, dlaczego bezpieczeństwo gospodarcze UE zależy od bezpiecznych dostaw surowców krytycznych, ponieważ ryzyko w łańcuchach dostaw surowców krytycznych wpływa na całą gospodarkę i jednolity rynek.

EKES uważa, że po pierwsze należy stworzyć przewidywalne i stabilne ramy regulacyjne, aby przyciągnąć inwestycje nie tylko w projekty związane z poszukiwaniem i wydobyciem surowców, ale także w przetwórstwo i recykling (które mogą umożliwić uzyskiwanie znacznych ilości miedzi, litu, niklu, kobaltu i innych cennych minerałów ze zużytych baterii, odpadów górniczych itp.).

Po drugie, potrzebujemy elastycznej listy surowców krytycznych, którą można łatwo dostosowywać i aktualizować co najmniej co dwa lata. Wynika to z faktu, że oprócz materiałów wymienionych jako strategiczne lub krytyczne w proponowanych przepisach istnieją inne materiały, które obecnie nie mają krytycznego znaczenia, ale mogą je uzyskać w perspektywie średnio- i długoterminowej. Ocena strategicznego znaczenia różnych surowców powinna być również przeprowadzana na szczeblu sektorowym, aby uwzględnić sytuację popytową w poszczególnych gałęziach przemysłu.

Po trzecie, należy zapewnić szerokie wsparcie publiczne. Rozwój przemysłu wydobywczego i przetwórczego oraz branży recyklingu ma przyczynić się do tworzenia nowych miejsc pracy i osiągnięcia postępu gospodarczego. W UE sektor surowców zapewnia bezpośrednio około 350 tys. miejsc pracy, a ponad 30 mln miejsc pracy w przemyśle wytwórczym zależy od dostępu do surowców mineralnych. Jednak akceptacja społeczna nie jest czymś oczywistym. Aby zapewnić Europie zrównoważone dostawy surowców i zaawansowanych materiałów, do 2030 r. należy stworzyć ponad 1,2 mln nowych miejsc pracy. Niezbędne jest wspieranie rozwoju umiejętności w środowisku akademickim, ale także w przemyśle surowcowym i administracji publicznej państw członkowskich, za pomocą środków zarówno dla pracowników sektora, jak i urzędników państwowych.

Innym kluczowym czynnikiem jest zapewnienie niezawodnych dostaw wystarczających ilości energii elektrycznej z paliw niekopalnych po konkurencyjnych cenach. EKES opowiada się za reformą dostępnego finansowania w celu wsparcia fazy wprowadzania do obrotu i pokrycia kosztów operacyjnych zamiast obecnej praktyki polegającej na przywiązywaniu większej wagi do fazy badawczo-rozwojowej nowych projektów strategicznych. W ten sposób UE mogłaby dotrzymać kroku celom amerykańskiej ustawy o obniżeniu inflacji.

Powinniśmy również wspierać rynki surowców wtórnych, wprowadzając środki mające na celu stworzenie dobrze funkcjonujących rynków i zminimalizowanie strat złomu. Rynki surowców wtórnych mają kluczowe znaczenie dla gospodarki o obiegu zamkniętym i mogłyby skorzystać na usunięciu barier regulacyjnych,ekonomicznych lub technicznych, które pojawiają się na różnych etapach łańcucha wartości.

EKES sugeruje, że należy ułatwić otrzymanie finansowania publicznego, jeśli wydobycie będzie następstwem wstępnych badań ekonomicznych i środowiskowych służących ocenie wpływu surowców krytycznych na zanieczyszczenie. Dlatego też konieczna jest koordynacja z zasadami pomocy państwa. Wskazane byłoby również dostosowanie niektórych instrumentów antymonopolowych UE, aby ułatwić osiągnięcie celów określonych w tym prawodawstwie. Pomocne mogłoby być na przykład bardziej elastyczne stosowanie kontroli fuzji, biorąc pod uwagę nie tylko cele Zielonego Ładu, ale także cele prawodawstwa dotyczącego surowców krytycznych.

Wreszcie potrzebujemy skutecznych środków ochrony handlu, aby chronić nowe inwestycje europejskie i zapewnić, że będziemy w stanie dotrzymać kroku naszym największym konkurentom. Aby zdywersyfikować zewnętrzne źródła surowców krytycznych, UE powinna zbadać partnerstwa i umowy o współpracy, w tym z krajami kandydującymi do UE, a także finansować projekty mające na celu rozwój kampanii poszukiwawczych w wybranych nowych lokalizacjach i/lub na terenach poprzemysłowych. Takie partnerstwa mogłyby być uzależnione od tego, czy kraje kandydujące zobowiążą się do szybszego dostosowania swoich polityk środowiskowych do prawa i norm UE.

„JEDNO PYTANIE DO...”

„Jedno pytanie do”

W naszej rubryce „Jedno pytanie do...” EKES info zwrócił się do sprawozdawcy Javiera Doza o skomentowanie propozycji nowych przepisów dotyczących zarządzania gospodarczego w UE

„Musimy wyj?? poza pakt stabilno?ci i wzrostu”

EKES Info: Jakie jest stanowisko EKES-u w kwestii wniosku Komisji dotyczącego nowego sposobu zarządzania gospodarczego?

Javier Doz: Komisja sporządziła ten wniosek ze względu na wygasanie – w styczniu 2024 r. – ogólnej klauzuli wyjścia paktu stabilności i wzrostu, a także ze względu na wysoki poziom deficytu i długu w wielu państwach członkowskich UE w związku z sytuacją po pandemii, jak również, prawdopodobnie, w wyniku refleksji nad konsekwencjami sztywnego wdrażania zaleceń paktu stabilności i wzrostu w ramach zarządzania politycznego podczas wielkiej recesji.

We wniosku – mimo utrzymania pułapów deficytu i długu (odpowiednio, 3% i 60% PKB) – wprowadza się uelastycznienie i zróżnicowanie sposobów i terminów realizacji tych celów, w zależności od sytuacji państwa członkowskiego.

Upraszcza się też zasady, ponieważ najważniejszym wskaźnikiem czyni się stopę wzrostu wydatków pierwotnych netto, przez co wyłączone zostają: oprocentowanie długu, zasiłki dla bezrobotnych i wydatki finansowane za pomocą działań uznaniowych lub funduszy europejskich. Główną nowością są plany fiskalno-strukturalne na cztery do siedmiu lat. Plany te każdy rząd będzie negocjował z KE. Będą one obejmowały także reformy strukturalne.

Komisja opublikowała 26 kwietnia dwa wnioski dotyczące rozporządzenia i jeden dotyczący dyrektywy. Zmieniają one odpowiednie cele paktu stabilności i wzrostu dotyczące koordynacji polityki gospodarczej i nadzoru budżetowego, a także procedurę nadmiernego deficytu i wymogi w zakresie ram budżetowych. Wskutek presji rządu Niemiec wprowadzono pewne surowsze przepisy niż w komunikacie przedłożonym w listopadzie, zwłaszcza obowiązek zmniejszania długu w tempie 0,5% PKB rocznie w przypadku krajów o poziomie zadłużenia przekraczającym 3% czy też automatyczne zastosowanie procedury nadmiernego deficytu względem krajów, które odbiegają od ścieżki wyznaczonej w planie średnioterminowym.

EKES popiera zasadnicze aspekty pakietu KE, zróżnicowane krajowe plany fiskalno-strukturalne i elementy elastyczności, jakie wniosek wprowadza w WPR. Stwierdza jednak, że należy utrzymać warunki określone w pierwotnym wniosku z listopada i wnosi o debatę nad koniecznością wyjścia poza ramy z 1997 r.

Komitet uważa także, że należy uwzględnić m. in. możliwość utworzenia „stałej zdolności fiskalnej" UE, by móc finansować rosnącą gamę „wspólnych europejskich dóbr". Ponadto uznaje, że „poczucie odpowiedzialności na poziomie krajowym" za zobowiązania ujęte w planach fiskalno-strukturalnych wzrośnie, jeśli w przygotowanie tych planów zostaną włączone parlamenty narodowe, władze lokalne i regionalne, partnerzy społeczni i organizacje społeczeństwa obywatelskiego.

EKES uważa za niezbędne, aby zapewniono zróżnicowane traktowanie inwestycji w plany fiskalno-strukturalne, w szczególności w sferze zielonej transformacji i obronności, oraz aby w ramach inwestycji i reform wzmocniono cele społeczne i dotyczące zatrudnienia. Ponadto postuluje się, aby jeszcze raz starannie rozważyć metodologię analizy zdolności obsługi zadłużenia oraz udział rządów i niezależnych krajowych agencji podatkowych w określaniu „trajektorii technicznej" redukcji długu.

ZGADNIJ, KOGO ZAPROSILI?MY.

Niespodziewany go??

W tym miesiącu naszym niespodziewanym gościem jest francuski dziennikarz **Regis Genté** mieszkający w Gruzji, który obserwuje konflikt tlący się w tym kraju, podczas gdy uwagę wszystkich przykuwa Ukraina.

Régis Genté jest niezależnym dziennikarzem i ekspertem ds. ZSRR. Od 2008 r. mieszka w Tbilisi. Zajmuje się Rosją, Ukrainą, Kaukazem i Azją Środkową dla kilku francuskich mediów, w tym RFI, France24 TV i Le Figaro.

Jest autorem lub współautorem kilku książek, w tym ostatniej „Volodymyr Zelensky, dans la tête d'un héros" („Wołodymyr Zełenski, w umyśle bohatera" z 2022 r., „Futbol, le ballon rond de Staline à Poutine" („Piłka od Stalina do Putina") z 2018 r., „"Poutine et le Caucase" („Putin i Kaukaz") z 2014 r. i „Voyage au pays des Abkhazes" („Podróż do kraju Abchazów") z 2012 r. (dm)

Gruzja, inny front Rosji

Końcówka roku 2023 będzie dla Gruzji okresem próby. Rada Europejska ma w grudniu podjąć decyzję, czy ta była republika radziecka otrzyma status kraju kandydującego do UE.

Inaczej niż w przypadku Ukrainy i Mołdawii Rada odmówiła przyznania jej tego statusu w czerwcu 2022 r. ze względu na wyraźnie wrogą – i co za tym idzie prorosyjską – politykę rządu gruzińskiego wobec Zachodu. O ile uznała europejską perspektywę Gruzji, o tyle uzależniła przyznanie jej statusu kraju kandydującego od realizacji dwunastu priorytetów związanych na przykład z poprawą środowiska medialnego lub niezawisłością sędziów.

Ten kraj charakteryzuje się dużymi wewnętrznymi napięciami społeczno-politycznymi wynikającymi z różnic w poglądach między Gruzińskim Marzeniem, partią rządzącą oligarchy Bidziny Iwaniszwiliego (który zgromadził w Rosji majątek o wartości 4,5 mld EUR) a 3,7 milionami Gruzinów. Z jednej strony od 2012 r. władzę dzierży rząd, który stopniowo wprowadzał politykę, która jawi się obecnie jako zdecydowanie prorosyjska, a z drugiej strony – zgodnie z najnowszymi sondażami 81% obywateli pragnie przystąpienia do UE.

Sytuacja jest napięta także dlatego, że rząd gruziński postrzegany jest jako marionetka Rosji. W jaki sposób wyjaśnić inaczej fakt, że Gruzińskie Marzenie starało się przeforsować tzw. ustawę przeciwko agentom zagranicznym opartą na ustawie rosyjskiej z 2012 r.? To oczywiste, że mogła ona jedynie rozdrażnić Gruzinów zdających sobie sprawę z tego, że zniweczyłaby ona bezpowrotnie ich szanse na zbliżenie się do Europy.

Władza rosyjska usiłuje również wesprzeć rząd Iwaniszwiliego w polityce dystansowania się od Zachodu. Rząd gruziński cały czas osłabia stosunki z zachodnimi partnerami, tocząc nieustannie spory z przedstawicielami europejskimi i amerykańskimi oraz szerząc propagandę o rzekomych zamiarach otworzenia przez Zachód drugiego frontu w Gruzji w celu osłabienia Rosji. Natomiast Kreml zachwala decyzje rządu Iwaniszwiliego i podejmuje działania mające na celu przypodobanie się opinii publicznej, takie jak przywrócenie lotów bezpośrednich między tymi dwoma krajami (które zostały zawieszone w 2019 r.) czy też zniesienie wiz dla Gruzinów udających się na terytorium byłej potęgi kolonialnej.

Jest to mieszanka wybuchowa, zaledwie kilka miesięcy przed podjęciem przez Radę Europejską decyzji uznawanej przez wielu Gruzinów za historyczną. Część obywateli nie może wybaczyć ekipie Iwaniszwiliego, że zepchnęła Gruzję ponownie w strefę wpływów Rosji. Pozostała część, być może większość, deklaruje z pewnością proeuropejskość, lecz nie wie, co myśleć w świetle informacji przekazywanej przez rząd, który ostro krytykuje Zachód i stara się uniknąć poirytowania niezmiernie agresywnej Rosji. Bezpieczeństwo tego kraju jest w dużym stopniu zagrożone. Należy pamiętać, że właśnie tam zaczęła się próba sił między Moskwą a Zachodem, gdy w 2008 r. wybuchła wojna rosyjsko-gruzińska.

WIADOMO?CI EKES-U

Zmieni? negatywne postrzeganie seniorów: EKES wzywa pa?stwa cz?onkowskie UE do opracowania nowej strategii na rzecz osób starszych

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) wezwał Komisję Europejską i państwa członkowskie do opracowania nowej europejskiej strategii na rzecz osób starszych, która odeszłaby od obecnego postrzegania osób starszych w kategoriach obciążenia i kosztów dla społeczeństwa. Zamiast tego strategia wykorzystałaby ich potencjał społeczny, gospodarczy i intelektualny, który często jest pomijany.

W okolicznościach braku kompleksowej polityki dotyczącej osób starszych i starzenia się byłaby to pierwsza strategia UE mająca na celu ochronę praw osób starszych i zapewnienie im pełnego udziału w życiu społecznym i gospodarczym.

Apele EKES-u zostały przedstawione w opinii przyjętej na lipcowej sesji plenarnej, podczas której odbyła się debata z wiceprzewodniczącą Komisji do spraw demokracji i demografii Dubravką Šuicą oraz przewodniczącą AGE Platform Europe dr Heidrun Mollenkopf. Była to opinia sporządzona na wniosek prezydencji hiszpańskiej w Radzie UE.

Strategia ta przyczyniłaby się do wyeliminowania negatywnych wyobrażeń związanych z wiekiem, które pogłębiają dyskryminację osób starszych. Dyskryminacja ta – wraz z dyskryminacją ze względu na płeć – nadal znajduje się na liście najpowszechniejszych form dyskryminacji w UE, mimo że Europa szybko się starzeje. Eurostat szacuje, że do 2050 r. w UE grupa osób w wieku 75–84 lat powiększy się o 56,1 %, a liczba osób w wieku 65–74 lat – o 16,6 %.

EKES wyraźnie i jednoznacznie wzywa Komisję do opracowania europejskiej strategii na rzecz osób starszych przed końcem obecnej kadencji. Uważam, że jest to punkt wyjścia, który będzie miał daleko idący wpływ na europejską politykę społeczną i demograficzną – powiedział sprawozdawca opinii **Miguel Angel Cabra de Luna.**

Wiceprzewodnicząca Komisji Dubravka Šuica stwierdziła: *Starsi ludzie nie są ani kosztem, ani obciążeniem. Stanowią nasze aktywa. Nie możemy patrzeć na zmiany demograficzne w oderwaniu od siebie. Musimy obserwować, w jaki sposób współdziałają one z megatrendami, takimi jak transformacja ekologiczna i cyfrowa.*

Osoby starsze nie powinny być postrzegane jako osoby korzystające z opieki społecznej, lecz jako obywatele posiadający takie same prawa do pełnego, wolnego od dyskryminacji życia jak osoby w każdym wieku. Prawa te muszą być zagwarantowane we wszystkich dziedzinach życia – stwierdziła **dr Heidrun Mollenkopf.**

Ponadto osoby starsze posiadają znaczną część bogactwa w wielu krajach, a ich siła nabywcza jest znacząca. Przewiduje się, że srebrna gospodarka, napędzana przez starszych konsumentów, osiągnie znaczny wzrost, i szacuje się, że do 2025 r. osiągnie 5,7 bln EUR. Aby wykorzystać ten potencjał, UE potrzebuje skutecznych strategii uwzględniających dynamikę regionalną i możliwości, jakie daje ta gospodarka. (II)

EKES w??cza kwesti? zasobów wodnych w unijny program dzia?ania, przedstawiaj?c pierwsze konkretne propozycje dotycz?ce Niebieskiego ? adu

Podejście oparte na prawach człowieka w odniesieniu do gospodarki wodnej, pobudzenie inwestycji, wprowadzenie oznakowania dotyczącego zużycia wody i restrukturyzacja cen – oto kluczowe zalecenia zawarte w sześciu opiniach EKES-u w sprawie wody, przyjętych na lipcowej sesji plenarnej. Stanowią one pierwszą część propozycji EKES-u dotyczących kompleksowej polityki wodnej UE w ramach inicjatywy dotyczącej Niebieskiego Ładu.

W obliczu pilnych wyzwań w tej dziedzinie Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny wysuwa się na czoło peletonu, przedstawiając wyczerpujący zestaw zaleceń na rzecz zrównoważonej polityki wodnej w Europie. W swojej inicjatywie w zakresie Niebieskiego Ładu wzywa do przyjęcia jednolitego podejścia w całej Europie, z myślą o wyeliminowaniu ubóstwa wodnego i zapewnieniu, że dostęp do bezpiecznej wody i bezpiecznego systemu wodno-kanalizacyjnego po przystępnych cenach zostanie uznany za prawo człowieka.

EKES podkreśla, że duże znaczenie dla realizacji tych celów ma rozwijanieodpornej infrastruktury wodnej oraz odpornych sieci wodociągowych. Na początek należałoby przeprowadzić ocenę obecnego stanu infrastruktury wodnej i dostępu do wody w poszczególnych państwach członkowskich, by określić potrzeby inwestycji i zapewnić wydajną gospodarkę wodną.

Wśród szeregu zaleceń EKES-u dotyczącychekonomiki europejskiego Niebieskiego Ładuznajduje się wprowadzenie strategii cenowych zniechęcających do marnowania wody oraz propozycje w zakresie nowych sposobów finansowania strategii politycznych w zakresie wody. Komitet dąży do tego, by UE stała się światowym liderem w dziedzinie wodooszczędnych technologii. Proponuje włączenie wody do wszystkich unijnych polityk przemysłowych, by jej zmniejszyć zużycie, upowszechniać jej ponowne wykorzystanie i recykling oraz zająć się problemem jej zanieczyszczenia. Jeśli chodzi orolnictwo, EKES sugeruje podobne podejście – ramy wspólnej polityki rolnej powinny w pełni uwzględniać wymiar wody.

Ponieważ Komitet jest świadomy siły konsumentów w wywoływaniu zmian, pragnie również propagować wykorzystanie wodooszczędnych urządzeń. Ma temu służyć wprowadzenie oznakowania dotyczącego zużycia wody, a także praktyki zużycia wody w obiegu zamkniętym. W ten sposób każdy indywidualnie będzie mógł przyczynić się do oszczędzania wody.
Propozycje te zostaną skonsolidowane jako zestaw kluczowych zasad i działań, które zostaną zaprezentowane instytucjom europejskim na konferencji „Apel o niebieski ład UE” zaplanowanej na 26 października 2023 r. Celem EKES-u jest uczynienie zasobów wody jednym z priorytetów przyszłej Komisji Europejskiej. (gb)

Promocja i wsparcie zdrowia psychicznego wymagaj? kompleksowego podej?cia

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) zaapelował o reformę systemów opieki zdrowotnej w całej UE, aby zapewnić kompleksowe podejście do zdrowia psychicznego w obliczu nagłego nasilenia się zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania wśród Europejczyków, zwłaszcza młodszego pokolenia.

W opinii sporządzonej na wniosek prezydencji hiszpańskiej w Radzie UE i przyjętej na lipcowej sesji plenarnej EKES stwierdził, że opieka w zakresie zdrowia psychicznego powinna kłaść nacisk na zapewnienie w odpowiednim czasie profilaktyki, wczesne wykrywanie i opiekę środowiskową.

Pilnie potrzebna jest reforma systemów opieki zdrowotnej w całej UE, aby zagwarantować, że nie będą one opierać się na okazjonalnych modelach opieki, lecz zapewniać zintegrowane i planowane długoterminowe interwencje oraz opiekę nie tylko w celu leczenia schorzeń, ale także zapobiegania im, z wykorzystaniem multidyscyplinarnych zespołów – powiedziała sprawozdawczyni opinii **Milena Angełowa**.

Musimy zmienić systemy opieki w zakresie zdrowia psychicznego. Potrzebnych jest więcej specjalistów i więcej wsparcia dla osób potrzebujących opieki – powiedział współsprawozdawca opinii **Iwan Kokałow**. Młodzi ludzie, dzieci, kobiety, grupy w niekorzystnej sytuacji, a także osoby narażone na długotrwały stres są szczególnie zagrożeni zaburzeniami psychicznymi.

Po wybuchu pandemii COVID-19 stan zdrowia psychicznego jeszcze bardziej się pogorszył: około 20 % Europejczyków miało od poważnych po umiarkowane potrzeby wynikające z zaburzeń zdrowia psychicznego. Odbiło się to też również na życiu zawodowym i dochodach. Obecne szacunki pokazują, że zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania pochłaniają w UE rocznie około 4 % PKB.
Zaburzenia zdrowia psychicznego zbierają również śmiertelne żniwo i stanowią przyczynę około 4 % zgonów rocznie w Europie; są drugą najczęstszą przyczyną zgonów wśród młodych ludzi.

EKES wyraża uznanie dla niedawnego kompleksowego planu Komisji Europejskiej na rzecz zdrowia psychicznego i apeluje o szybkie przełożenie go na odpowiednio finansowaną strategię UE na rzecz zdrowia psychicznego. Strategia powinna mieć ramy czasowe, określać zakres odpowiedzialności i zawierać wymierne wskaźniki monitorowania postępów.

Zdaniem EKES-u systemy opieki w zakresie zdrowia psychicznego powinny opierać się na prawach, być skoncentrowane na człowieku, a także na pierwszym miejscu stawiać upodmiotowienie danej osoby i jej aktywny udział w powrocie do zdrowia.
Komitet zdecydowanie zaleca, by Komisja Europejska ogłosiła rok 2024 Europejskim Rokiem Zdrowia Psychicznego. Stanowiłoby to wyraźny sygnał i zachęciłoby do stworzenia silnego sojuszu na rzecz poprawy i promowania zdrowia psychicznego w całej UE.

EKES omawia inicjatyw? w zakresie „honorowych cz?onków ds. rozszerzenia” maj?c? na celu wspieranie stopniowej integracji krajów kandyduj?cych do UE

EKES przywitał przedstawicieli organizacji społeczeństwa obywatelskiego z państw kandydujących na swojej lipcowej sesji plenarnej, na której ogłosił również swoją inicjatywę wyznaczenia „honorowych członków ds. rozszerzenia” i zaproszenia ich do udziału w codziennych pracach konsultacyjnych Komitetu.

Pierwszym konkretnym krokiem w kierunku realizacji tego celu była debata na temat znaczenia społeczeństwa obywatelskiego w procesie rozszerzenia UE, którą EKES zorganizował na lipcowej sesji plenarnej. **Przewodniczący Komitetu Oliver Röpke** podpisał również protokół ustaleń z Radą Współpracy Regionalnej, by poczynić postępy na drodze do zorganizowanego udziału społeczeństwa obywatelskiego i młodzieży w upowszechnianiu pokoju i dobrobytu w krajach Europy Południowo-Wschodniej.

Komisarz do spraw sąsiedztwa i rozszerzenia **Olivér Várhelyi** pochwalił inicjatywę dotyczącą „honorowych członków ds. rozszerzenia”, jako sposób na utrzymanie znaczenia rozszerzenia w unijnym programie działania.

Premier Mołdawii **Dorin Recean** zwrócił uwagę na fakt, że nowa inicjatywa EKES-u pojawia się we właściwym czasie, i że wzmocni ona współpracę ze społeczeństwem obywatelskim Mołdawii.

Majlinda Bregu, sekretarz generalna Rady Współpracy Regionalnej, powiedziała: „Nie możemy sobie wyobrazić koordynacji regionalnych wysiłków na rzecz ambitnego Zielonego programu działań dla Bałkanów Zachodnich bez forum konsultacyjnego organizacji społeczeństwa obywatelskiego ani też bez koordynowania wysiłków na rzecz rynku regionalnego bez silnego głosu naszych izb handlowych”.

Bosko Savkovic ze Związku Pracodawców Serbii wyraził uznanie dla serbskiego społeczeństwa obywatelskiego za zabieranie głosu, walkę z dezinformacją zagraniczną i przypominanie Serbii o perspektywie członkostwa w UE.

Oleksandr JAWORSKI z Federacji Pracodawców Ukrainy stwierdził: „Ukraina podjęła decyzję o rozpoczęciu procesu przystąpienia do UE na długo przed rozpoczęciem wojny. Ukraińscy partnerzy społeczni i ukraińskie społeczeństwo obywatelskie potrzebują teraz odpowiednich szkoleń wspierających ich w unijnym procesie akcesyjnym”.

Anisa Subashi, wiceprzewodnicząca Konfederacji Związków Zawodowych Albanii, podkreśliła rolę związków we wzmacnianiu dialogu społecznego, zwłaszcza w okresie, kiedy albański rząd stara się zmniejszyć przestrzeń społeczeństwa obywatelskiego.

Zarówno **Dajana Cvjetkovic** z Ośrodka Promocji Społeczeństwa Obywatelskiego Bośni i Herzegowiny, jak i **Daliborka Uljarevic**, dyrektorka wykonawcza Centrum Edukacji Obywatelskiej Czarnogóry, poparły rolę społeczeństwa obywatelskiego w procesie rozszerzenia. „Jesteśmy filarami naszego społeczeństwa i aspiracji naszych obywateli. Jesteśmy najbliższymi sojusznikami unijnych instytucji, a inicjatywa ta jeszcze bardziej pogłębi naszą współpracę” – powiedziała **Daliborka Uljarevic**. (mt)

Plan przemys?owy Zielonego ?adu: UE mo?e osi? gn?? lepsze wyniki

W planie działania na rzecz przemysłu neutralnego emisyjnie brakuje wizji, w jaki sposób zapewnić utrzymanie konkurencyjności przemysłu europejskiego i przyciągnąć inwestycje.

EKES ogólnie dobrze ocenia plan przemysłowy Zielonego Ładu i akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie, lecz uważa, że powinny doprecyzować, jakie konkretne działania zostaną podjęte w celu poprawy czynników związanych z lokalizacją, zwiększenia konkurencyjności gospodarek europejskich i wyróżnienia UE na tle jej rywali systemowych.

Bardzo krytycznie zapatrujemy się na to, że dopiero amerykańska ustawa o obniżeniu inflacji zdopingowała UE do działania – powiedziała **Sandra Parthie**, sprawozdawczyni opinii EKES-u „Plan przemysłowy Zielonego Ładu”. *Wolelibyśmy, aby to nastąpiło wcześniej. UE powinna była zareagować bardziej stanowczo i z większym przekonaniem. Należało pokazać przedsiębiorstwom i obywatelom, że naprawdę chcemy, żeby Europa była nadal istotną lokalizacją dla przemysłu, oferującą dobre miejsca pracy i dobre wynagrodzenia dla pracowników.*

W ostatnich dziesięcioleciach europejski przemysł stał się mniej konkurencyjny od przemysłu głównych rywali. PKB na mieszkańca w UE spadł z około 70% jego odpowiednika w USA w latach 2000 do poniżej 66%. W latach 1999–2020 udział USA i UE w światowych inwestycjach brutto zmalał odpowiednio z 29% do 20% i z 23% do 15%.

Aby odwrócić tę tendencję spadkową, EKES zaleca przeprowadzenie audytu służącego ustaleniu, w jaki sposób UE może kontrolować swoje łańcuchy wartości i usprawnić ich działanie oraz uniknąć nadmiernych zależności. Proponuje również poddanie wszystkich projektów przepisów UE kontroli pod kątem konkurencyjności.

Komitet uważa, że należy podjąć śmielsze działania, żeby rozwiązać problem biurokracji i czasu rozpatrywania wniosków. Na przykład w przypadku finansowania publicznego decyzje o przyznaniu wsparcia finansowego na projekty i dostępu do finansowania zabierają za dużo czasu. EKES sądzi, że potrzebne są środki zapobiegające przenoszeniu przez inwestorów działalności poza UE. W związku z tym trzeba zapewnić terminowe i dostępne finansowanie zarówno pod względem kosztów operacyjnych, jak i pod względem nakładów inwestycyjnych dla wszystkich rodzajów przedsiębiorstw niezależnie od ich rozmiaru.

Plan przemysłowy Zielonego Ładu nie spełnia również oczekiwań, jeśli chodzi o udzielanie pozwoleń: wymieniono w nim szereg technologii neutralnych emisyjnie, które powinny korzystać z szybkiej ścieżki wydawania pozwoleń i większego wsparcia finansowego na projekty, narażając inne sektory na większe trudności.

Zdaniem Komitetu plan przemysłowy Zielonego Ładu i akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie nadmiernie wybiórczo skupiają się na propagowaniu zielonych technologii i wybieraniu „zwycięzców”. Zamiast tego powinny one zachęcać do rozwoju zróżnicowanego przemysłu opartego na szerokim zakresie sektorów.
W Europie funkcjonuje wiele energochłonnych branż przemysłu ciężkiego i surowcowego, które wymagają

dekarbonizacji i które nie zostały uwzględnione w planie przemysłowym Zielonego Ładu.

Złagodzenie unijnych zasad pomocy państwa może być kolejną pułapką, ponieważ może pogłębić przepaść między bogatszymi i biedniejszymi państwami członkowskimi. Te ostatnie nie mają przestrzeni fiskalnej, aby inwestować w transformację ekologiczną i wspierać osiągające najlepsze wyniki sektory i gospodarstwa domowe. Dlatego też aby zapewnić dodatkowe finansowanie transformacji na szczeblu UE, należy przeprowadzić poważną debatę nad Europejskim Funduszem na rzecz Suwerenności.

Z obliczeń Komisji Europejskiej wynika, że istnieje znaczny potencjał w zakresie tworzenia miejsc pracy w obszarze technologii neutralnych emisyjnie: 180 tys. pracowników jest potrzebnych do produkcji wodoru do ogniw paliwowych, 66 tys. do produkcji związanej z fotowoltaiką i 800 tys. do produkcji baterii.

Plan przemysłowy Zielonego Ładu sprzyja doskonaleniu umiejętności ekologicznych, lecz zdaniem Komitetu powinien wspierać rozwój szerokiego zakresu umiejętności potrzebnych w przemyśle. Powinien również przyspieszyć i ujednolicić wydawanie pozwoleń na pracę dla wykwalifikowanych pracowników pochodzących spoza Unii Europejskiej. (dm)

EKES nalega na spójne podej?cie w polityce w zakresie surowców z my?l? o bezpiecze?stwie dostaw zasobów i transformacji ekologicznej

W opinii przyjętej na lipcowej sesji plenarnej EKES wzywa UE do przyjęcia kompleksowego podejścia w polityce w zakresie surowców. Proponuje rozszerzenie wykazów surowców krytycznych, zapewnienie uczciwych cen energii, uproszczenie wydawania pozwoleń, postawienie na pierwszym miejscu recyklingu oraz wspieranie budowania zdolności w ramach polityki UE dotyczącej surowców.

Globalne dostawy surowców krytycznych zostały zdominowane przez Chiny, natomiast Europa produkuje mniej niż 5% światowych surowców mineralnych. Niezbędne jest działanie, zważywszy że do 2060 r. przewiduje się na świecie dwukrotny wzrost popytu na surowce.

Dlatego EKES zaleca poszerzenie wykazu surowców krytycznych, by uwzględnić surowce istotne dla zielonych i zrównoważonych technologii, co umożliwi odpowiednie ukierunkowanie polityki i inwestycji. Opowiada się również za uczciwymi cenami energii, wsparciem finansowym, uproszczeniem procedur wydawania pozwoleń i partnerstwami z innymi krajami z myślą o zwiększeniu bezpieczeństwa zasobów i przyspieszeniu transformacji ekologicznej UE.

Sprawozdawca opinii EKES-u **Maurizio Mensi** podkreślił, że w przepisach dotyczących odpadów na pierwszym miejscu należy postawić odzyskiwanie i ponowne użycie surowców, by zmniejszyć zależność od pierwotnych źródeł i pobudzić wzrost gospodarczy. Komitet ostrzega jednak, że dla realizacji celów UE w zakresie zrównoważonego rozwoju istotne jest zachowanie równowagi między bezpieczeństwem surowców a

kwestiami ochrony środowiska.

Współsprawozdawca EKES-u **Michal Pintér** opowiedział się za ogólnounijnym budowaniem zdolności na potrzeby przemysłu wydobywczego. W opinii zaapelowano o położenie nacisku na rozwijanie kapitału ludzkiego w przemyśle wydobywczym, a także o przekwalifikowanie i podnoszenie kwalifikacji obecnych pracowników z myślą o stworzeniu prężnego sektora surowców.

Zajmując się wspólnie tymi kwestiami, UE może pomyślnie przestawić się na zieloną gospodarkę i położyć podwaliny pod odporny i zrównoważony sektor surowców, który będzie konkurencyjny w skali świata. (gb)

Przej?cie na zrównowa?on? energi? w unijnym sektorze rybo?ówstwa i akwakultury: droga do neutralno?ci klimatycznej

EKES w opinii opracowanej na wniosek prezydencji hiszpańskiej i przyjętej na lipcowej sesji plenarnej z zadowoleniem przyjmuje strategię Komisji Europejskiej dotyczącą transformacji energetycznej w unijnym sektorze rybołówstwa i akwakultury. Uznając pilną potrzebę ograniczenia emisji dwutlenku węgla i promowania zrównoważonych, odnawialnych i ekonomicznie opłacalnych alternatyw energetycznych, EKES podkreśla znaczenie osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r.

EKES podkreśla, że sektor rybołówstwa odgrywa kluczową rolę w łagodzeniu skutków zmiany klimatu. Ryby są źródłem jednego z najzdrowszych białek zwierzęcych o minimalnym śladzie węglowym. Zarazem emisje z sektora rybołówstwa mają stanowić niewielki ułamek całkowitej światowej emisji w 2023 r., co świadczy o stosunkowo niskim wpływie branży na środowisko. Niemniej EKES wzywa do stałych wysiłków na rzecz zwiększenia efektywności energetycznej i dalszego ograniczenia emisji.

„Dekarbonizacja sektora rybołówstwa wymaga kompleksowego podejścia, zachęt finansowych i przyjęcia zeroemisyjnych źródeł energii", powiedział sprawozdawca opinii **Javier Garat Pérez**. „Musimy wyważyć realizm i ambicje. Potrzebujemy odpowiedniego i realistycznego harmonogramu dekarbonizacji uwzględniającego zmiany technologiczne, logistyczne i legislacyjne. Koszty transformacji nie powinny być obciążeniem dla przedsiębiorców i pracowników w sektorach morskich ani też nie powinny pozostawiać nikogo w tyle. Wyważenie celów dekarbonizacji z opłacalnością ekonomiczną ma kluczowe znaczenie dla udanej transformacji energetycznej".

EKES dostrzega wyzwania związane z rozwojem i globalną dostępnością alternatywnych i innowacyjnych technologii ekologicznych. EKES proponuje hybrydyzację jako rozwiązanie pośrednie, przy jednoczesnym stałym poszukiwaniu opcji wykraczających poza paliwa kopalne. Ponadto zwraca uwagę, że każda zmiana źródła energii będzie wymagać nowych statków o niespotykanej dotąd konstrukcji i o większej pojemności na pokładzie („pojemność brutto"), by zmieścić nowe maszyny. Dlatego Komitet wzywa Komisję Europejską do ponownego zdefiniowania zdolności połowowej, aby umożliwić wdrożenie nowych technologii związanych z transformacją energetyczną. (ks)

Reklama za po?rednictwem influencerów: EKES proponuje rozporz?dzenie UE w celu wyznaczenia czerwonej linii

Zasady powinny określać obowiązki influencerów, ale także platform udostępniania wideo i sieci społecznościowych

Reklama i marketing za pośrednictwem influencerów to jedna z najszybciej rozwijających się branż ostatniej dekady. Postrzegani przez konsumentów jako bliżsi, bardziej autentyczni i bardziej godni zaufania niż tradycyjny przekaz reklamowy lub poparcie celebrytów, influencerzy przyciągają coraz więcej inwestycji marek.

Jednak w przeciwieństwie do tradycyjnej reklamy, która podlega bardzo rygorystycznym zasadom, reklama prowadzona za pośrednictwem influencerów może wymknąć się przepisom regulującym reklamy komercyjne. Reklamowy charakter postów influencerów nie zawsze jest rozpoznawalny jako taki, ponieważ reklama przenika się z podobnymi co do stylu, lecz niezależnymi treściami redakcyjnymi.

Ten brak przejrzystości jest niebezpieczny dla konsumentów w ogóle, a dla małoletnich w szczególności. Narażenie tej słabszej grupy na ukrytą reklamę może potencjalnie zaszkodzić jej rozwojowi fizycznemu, psychologicznemu, społecznemu i emocjonalnemu.

Czy UE powinna coś z tym zrobić? „W rzeczywistości UE dysponuje już pewnymi mechanizmami postępowania z influencerami, które są objęte przepisami dotyczącymi zarówno reklamodawców, jak i sprzedawców/przedsiębiorców. Uważamy jednak, że pożądane byłoby przyjęcie kompleksowego podejścia, biorąc pod uwagę szybki wzrost tego zjawiska” - powiedział **Bernardo Hernández Bataller**, sprawozdawca opinii EKES-u w tej sprawie.

Komitet sugeruje, że UE powinna ustanowić konkretne obowiązki zarówno dla administratorów platform udostępniania wideo, jak i sieci mediów społecznościowych, na których działają influencerzy, a także dla samych twórców treści/influencerów.

Influencerzy powinni:

- opatrzy? swoje komunikaty wyra?nie widocznym o?wiadczeniem wskazuj?cym na ich reklamowy charakter;
- przestrzega? przepisów sektorowych maj?cych na celu ochron? zdrowia i bezpiecze?stwa konsumentów i u?ytkowników, zw ?aszcza ma?oletnich i innych wra?liwych grup;
- ponosi? odpowiedzialno??, je?li nie wyja?ni? wyra?nie, ?e otrzymuj? wynagrodzenie za polecanie lub promowanie okre? lonego produktu lub us?ugi.

Administratorzy platform oraz sieci mediów społecznościowych powinni:

- równie? ponosi? odpowiedzialno?? za tre?ci publikowane przez twórców tre?ci i influencerów, którym zapewniaj? hosting;
- mie? obowi?zek usuwania nielegalnych tre?ci ze swoich witryn i zg?aszania wszelkich nielegalnych dzia?a? na nich pope? nionych;
- zwróci? si? do wszystkich twórców tre?ci/influencerów dzia?aj?cych poza UE o wyra?ne wskazanie, kto ponosi odpowiedzialno?? prawn? za ich dzia?alno?? w UE oraz o uzyskanie profesjonalnego ubezpieczenia pokrywaj?cego szkody spowodowane nielegalnymi dzia?aniami.

W celu ochrony małoletnich, platformy i administratorzy sieci społecznościowych, wraz z influencerami, powinni zapewnić, żeby:

- istnia?a techniczna mo?liwo?? uniemo?liwienia niepe?noletnim u?ytkownikom przegl?dania wra?liwych tre?ci, które w ka? dym przypadku musz? by? oznaczone jako „zabronione dla dzieci poni?ej 18 roku ?ycia", wymaga? weryfikacji wieku i umo ?liwia? korzystanie z kontroli rodzicielskiej;
- posty influencerów skierowane do ma?oletnich zawiera?y s?owa „reklama", „informacja handlowa" lub „sponsorowane przez"; oraz aby zmodyfikowane obrazy by?y oznaczone jako „obraz wyretuszowany", a produkty sztucznej inteligencji jako „obraz wirtualny".

Opinia EKES-u została sporządzona na wniosek hiszpańskiej prezydencji Rady Unii Europejskiej, która rozważa przyjęcie konkretnego rozporządzenia i zwróciła się do Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego o zajęcie stanowiska w tej sprawie. (dm)

UE odnotowuje najwy?szy poziom inflacji od czasu wprowadzenia euro: 96,5 mln osób jest zagro?onych ubóstwem

Inflacja w Unii Europejskiej jest na najwyższym poziomie od czasu wprowadzenia euro. 96,5 mln Europejek i Europejczyków jest zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i te osoby najbardziej odczuwają skutki ogólnego wzrostu cen towarów i usług, rosnących kosztów energii oraz utraty siły nabywczej.

Tak przedstawiają się niektóre z alarmujących danych zawartych w przyjętej na lipcowej sesji plenarnej opinii EKES-u autorstwa **Felipe Mediny Martína**.

Kryzys energetyczny rzutuje na gospodarkę europejską w dużym stopniu. Wysokie ceny energii, surowców, usług i produktów przemysłowych prowadzą do wysokiej inflacji, osłabiają wzrost gospodarczy i wywierają dużą presję na finanse publiczne i przedsiębiorstwa, narażając na szwank zewnętrzną konkurencyjność gospodarczą.

EKES zwraca uwagę, że by odwrócić tę tendencję, gospodarstwa domowe i kluczowe sektory (sektor rolno-spożywczy, transport, handel detaliczny itp.) powinny korzystać z planów ograniczenia wpływu wysokich cen

energii, i apeluje do instytucji europejskich o ustanowienie mechanizmów kontroli. Przyszła polityka powinna być należycie dostosowana i ukierunkowana oraz odpowiadać zachodzącym transformacjom, a zwłaszcza wspierać rodziny o niższych dochodach borykające się z większymi trudnościami.

Niektóre krajowe mechanizmy kontroli cen okazały się najwłaściwszym środkiem w łagodzeniu wpływu wysokich cen podstawowych produktów na budżety gospodarstw domowych. Na przykład „wyjątek iberyjski" dotyczący systemu cen na rynku energii elektrycznej umożliwił Hiszpanii i Portugalii ograniczenie cen gazu w zakładach produkcji energii elektrycznej i – tym samym – znaczne obniżenie rachunków. Kolejnym przykładem jest przyjęte w niektórych państwach członkowskich tymczasowe obniżenie podatku VAT od cen energii elektrycznej, żywności i paliwa. (mp)

EKES apeluje o silniejsze ramy gwarantowania depozytów, wi?ksz? harmonizacj? i proporcjonalno?? w celu umocnienia systemu bankowego UE

W związku z niedawnymi kryzysami bankowymi w USA i sprawą Credit Suisse EKES przeanalizował wniosek Komisji w sprawie reformy ram zarządzania kryzysowego i gwarantowania depozytów. Komitet postuluje między innymi, aby chronić interesy mniejszych i lokalnych banków oraz deponentów i podatników, a także skoordynować pakiet dotyczący tych ram z przyszłą reformą rozporządzenia w sprawie pomocy państwa.

To na prośbę rządu Hiszpanii EKES przyjrzał się zagadnieniu i przedstawił zalecenia polityczne dla współprawodawców i dla prezydencji hiszpańskiej w Radzie UE. Wniosek Komisji w sprawie reformy ram zarządzania kryzysowego i gwarantowania depozytów ma na celu: zaradzenie pozostałym czynnikom ryzyka w europejskim sektorze bankowym, przybliżenie się do końca budowy unii bankowej oraz wzmocnienie jednolitego rynku UE dla dobra deponentów i podatników.

EKES przyznaje, że w przypadku kryzysów bankowych bardzo ważne są szybkość i elastyczność reakcji oraz współpraca, a jednocześnie troska o ochronę deponentów i podatników – wyjaśnia sprawozdawca EKES-u **Giuseppe Guerini**. *Wniosek Komisji to kolejny krok do ukończenia unii bankowej. Ma ono kapitalne znaczenie dla pełnej konsolidacji systemu finansowego UE i przeciwdziałania rozdrobnieniu rynku*.

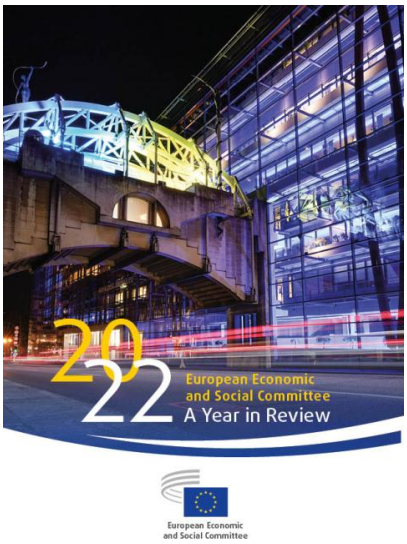
W opinii EKES zaznacza, że harmonizacja zasad gwarantowania depozytów oraz ocena alternatywnych instrumentów restrukturyzacji i uporządkowanej likwidacji są niezbędne, by chronić interesy deponentów i zachować zróżnicowany europejski ekosystem bankowy. (tk)

Obchody 65-lecia EKES-u

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny został utworzony w 1957 r. Nadano mu uprawnienia doradcze, by poprzez swoje opinie i wiele innych działań mógł przekazywać europejskim organom decyzyjnym perspektywę i obawy zorganizowanego społeczeństwa obywatelskiego, a tym samym przybliżać UE do jej obywateli.

W kolejnym roku – 65 lat temu – odbyła się pierwsza sesja plenarna Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego. Czytaj więcej o 65-leciu tutaj: www.eesc.europa.eu/65.

Przegl?d roku 2022 – publikujemy sprawozdanie z dzia?alno?ci.

Co robiliśmy w zeszłym roku? Dowiesz się tego z naszego „Sprawozdania z działalności za 2022 r. – Przegląd roczny”. Jakie były najważniejsze wydarzenia i zagadnienia ubiegłego roku?

Rok 2022 upłynął pod znakiem dramatycznych wydarzeń. 24 lutego 2022 r. Rosja rozpoczęła niczym niesprowokowaną wojnę przeciwko Ukrainie. Po tej agresji EKES wspierał ukraińskie społeczeństwo obywatelskie za pośrednictwem szeregu opinii, konferencji i rezolucji. Otworzyliśmy również naszą siedzibę dla ukraińskich organizacji społeczeństwa obywatelskiego działających w Brukseli, zapewniając im bezpieczne miejsce do dalszej pracy i podtrzymywania aktywności ukraińskiego społeczeństwa obywatelskiego. Nagroda EKES-u dla Społeczeństwa Obywatelskiego została poświęcona inicjatywom wspomagającym cywili, którzy ucierpieli w wyniku wojny.

W odpowiedzi na wzrost cen energii EKES pracował nad kompleksowym podejściem do transformacji energetycznej i podkreślał potrzebę ustanowienia nowego modelu energetycznego i niezależności energetycznej UE. Teraz, gdy UE wciąż zmaga się ze skutkami pandemii COVID-19, inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową są ważniejsze niż kiedykolwiek wcześniej. Dlatego Komitet wspierał również wdrożenie i egzekwowanie krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności.

Więcej dowiesz się z broszury:
https://www.eesc.europa.eu/pl/our-work/publications-other-work/publications/2022-year-review.

AKTUALNO?CI Z GRUP

Dyplomacja klimatyczna musi by? sztandarowym elementem polityki zagranicznej UE

Stefano Mallia, przewodniczący Grupy Pracodawców w EKES-ie

Tego lata w wielu krajach na południu Europy szalały pożary, które zniszczyły domy i wakacyjne kompleksy nadmorskie i obróciły ogromne tereny leśne w pogorzeliska. Jednocześnie powodzie dotknęły Słowenię. Zjawiska klimatyczne to nic nowego w Europie, ale ich intensywność wzrosła zarówno na naszym kontynencie, jak i na całym świecie. Nie ulega wątpliwości, że zjawiska te stają się coraz częstsze i bardziej ekstremalne z powodu zmiany klimatu.

Wskutek pandemii COVID-19, wojny w Ukrainie i związanego z nią kryzysu energetycznego wysiłki, by zapobiec zmianie klimatu i zacząć rzeczywistą zieloną transformację w Europie napotkały pewne przeszkody.

Niektóre państwa członkowskie przyjęły środki, które w praktyce oddalają w czasie rezygnację z wydobycia paliw kopalnych lub nawet służą inwestowaniu w tego rodzaju działalność, by sprostać zapotrzebowaniu na energię. Takie zachowanie jest mylącym sygnałem, nie tylko dla obywateli Europy, ale również dla państw trzecich, które mogłyby wykorzystać je do uzasadnienia opóźnień w ich własnej transformacji. Może to niekorzystnie wpłynąć na tegoroczny szczyt COP28, na którym uczestnicy powinni wypracować porozumienie co do stopniowej rezygnacji z paliw powodujących emisje CO_2.

Dlatego UE musi utrzymać spójne i konsekwentne podejście do polityki klimatycznej. Musimy działać zgodnie z tym, co głosimy! Ostatnio UE intensywniej pracuje w obszarze dyplomacji klimatycznej. Powodzenie tych działań zależy w znacznej mierze od wewnętrznych decyzji unijnych dotyczących polityki klimatycznej, a także od skutecznego wdrażania Europejskiego Zielonego Ładu. Pomimo coraz pilniejszych nowych wyzwań międzynarodowych UE musi coraz dokładniej analizować geopolityczne aspekty Europejskiego Zielonego Ładu. Wymaga to nowej, solidnej i wiarygodnej strategii, by dostosować dyplomację klimatyczną UE do obecnej sytuacji geopolitycznej.

Od czego należałoby zacząć? W EKES-ie uważamy, że powinniśmy wzbogacić narzędzia dyplomacji klimatycznej o inicjatywy mające na celu nie tylko zwiększenie ambicji w dziedzinie klimatu, ale także dzielenie się doświadczeniami UE i przeciwdziałanie zagrożeniom związanym z klimatem.

Aby skutecznie prowadzić dyplomację klimatyczną, powinniśmy wykorzystać jej wielopoziomowy charakter. Punktem wyjścia mogłoby być utworzenie sieci dyplomatycznej społeczeństwa obywatelskiego.

Zmiany postępują i nie możemy tracić czasu, jeżeli chcemy uniknąć nieodwracalnych szkód. Dyplomacja klimatyczna to dyplomacja prewencyjna. Dlatego też istnieje wyraźna, pilna potrzeba usprawnienia dyplomacji klimatycznej i uczynienia z niej sztandarowego elementu polityki zagranicznej i spraw

zewnętrznych UE.

Rokowania zbiorowe i demokracja a przysz?o?? pracy: kwestie do dyskusji pod koniec lata 2023 r.

Grupa Pracowników w EKES-ie

Choć rokowania zbiorowe są jedną z podwalin stosunków pracy w Europie, przyjmują one bardzo odmienną formę w różnych państwach członkowskich, a pracownicy są chronieni na różne sposoby.

Stanowią one element procesu dialogu społecznego, który jest również jednym z priorytetów hiszpańskiej prezydencji w Radzie UE. Grupa Pracowników ściśle współpracuje z hiszpańskim rządem w tej kwestii, zwłaszcza poprzez opinie w sprawie zielonych rokowań zbiorowych oraz demokracji w miejscu pracy, które to kwestie zostaną omówione podczas spotkania wysokiego szczebla poświęconego dialogowi społecznemu w Santiago de Compostela w dn. 21–22 września 2023 r., zorganizowanego przez prezydencję hiszpańską.

Grupa Pracowników przedyskutuje znaczenie dialogu społecznego i rokowań zbiorowych w dn. 20 września. Dzięki przeprowadzonemu badaniu ma także nadzieję lepiej zrozumieć i wyjaśnić złożoną strukturę rokowań zbiorowych na poziomie unijnym. Zaproszenie do wyrażenia zainteresowania badaniem było możliwe do 8 września na tej stronie internetowej:

Chro?my i wzmacniajmy m?odzie?owe spo?ecze?stwo obywatelskie

Grupa Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego w EKES-ie

W lipcu br. Grupa Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego (EKES-u) oraz Młodzi Europejscy Federaliści (JEF Europe) współzorganizowali seminarium młodzieżowe nt. *„Młodzież pod presją – ochrona młodego społeczeństwa obywatelskiego”*. Seminarium było kontynuacją wcześniejszych seminariów internetowych na temat aktywności obywatelskiej młodzieży, organizowanych przez Grupę Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego w 2021 i 2022 r.

Przedstawiciele instytucjonalni, w tym zaproszeni prelegenci – **dr Sergey Lagodinsky** (poseł do Parlamentu Europejskiego, Zieloni/EFA), **Alessia Valentino** (radczyni prawna, Komisja Europejska) i **Christian Moos** (członek Grupy Organizacji Społeczeństwa Obywatelskiego i sprawozdawca przygotowywanej opinii EKES-u w sprawie pakietu na rzecz obrony demokracji) – odbyli wymianę zdań z młodymi ludźmi, a podczas seminarium omówiono tendencje dotyczące młodzieżowej przestrzeni obywatelskiej w Europie oraz

konkretne przykłady jej pogwałcenia.

Podczas wydarzenia podkreślono potrzebę skoordynowanego dialogu obywatelskiego na poziomie krajowym i europejskim, zwiększenia środków przeznaczonych na organizacje młodzieżowe oraz inkluzywnego udziału wszystkich osób młodych. Podkreślono również, że potrzebne są mechanizmy ochrony aktywistów, konstruktywne działania następcze związane z dialogami młodzieżowymi oraz przeciwdziałanie rosnącym restrykcjom wobec organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Mimo odmiennych perspektyw i świadomości, że nie istnieje uniwersalne rozwiązanie dla potrzeb w państwach członkowskich, wszyscy prelegenci i uczestnicy zgodzili się co do pilnej potrzeby ochrony młodzieżowego społeczeństwa obywatelskiego i wzmacniania jego pozycji na rzecz ciągłej witalności demokracji

Kompletny zestaw wniosków i zaleceń z seminarium można znaleźć na stronie: https://europa.eu/!DFFpPj

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

Nagrody ekologiczne UE w 2023 r. – EKES og? asza finalistów

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) z dumą ogłasza listę finalistów, w podziale na kategorie, w drugiej edycji konkursu nagrody ekologiczne UE, organizowanego wspólnie z Komisją Europejską i innymi partnerami w celu nagrodzenia doskonałości w europejskim łańcuchu wartości. Zwycięzcy w każdej kategorii zostaną ogłoszeni 25 września, w Dniu Rolnictwa Ekologicznego w UE, podczas specjalnej uroczystości z udziałem komisarza UE ds. rolnictwa Janusza Wojciechowskiego.

W miarę jak transformacja ekologiczna nabiera tempa w całej Europie, jesteśmy świadkami wielu niezwykłych inicjatyw. Zakończył się wstępny etap oceny i – po szczegółowym przeanalizowaniu wszystkich zgłoszonych kandydatur – z dumą przedstawiamy finalistów każdej z trzech kategorii:

Finaliści w porządku alfabetycznym:

1. **Najlepszy mały lub średni zakład ekologicznego przetwórstwa spożywczego (MŚP)**
    - **Ekološka kmetija Kukenberger**, S?owenia, przetwarzanie produktów mleczarskich.
    - **Fürstenhof GmbH**, Niemcy, przetwarzanie jajek i drobiu.
    - **The Merry Mill**, Irlandia, g?ównie przetwarzanie bezglutenowego owsa i m?ki.

2. **Nagroda dla najlepszego ekologicznego detalisty spożywczego**
    - **Gut Wulkselde GmbH**, Niemcy, sklep, w którym sprzedaj? si? produkty wytwarzane w tym samym gospodarstwie.
    - **NaturaSì Ariele Conegliano**, W?ochy, sklep nale??cy do sieci „NaturaSì”.
    - **Valle y Vega Cooperative Agroecológica de Granada**, Hiszpania, sklep zarz?dzany przez spó? dzielni? rolnicz?.

3. **Najlepsza restauracja ekologiczna / najlepszy ekologiczny dostawca usług gastronomicznych**
    - **Biohotel St. Daniel**, S?owenia, restauracja nale??ca do „biohotelu”.
    - **Luftburg - Kolariks Freizeitbetriebe GmbH**, Austria, restauracja przyjazna rodzinom.
    - **Trnulja Country Estate**, S?owenia, restauracja w posiad?o?ci wiejskiej.

"Dzięki swojej sieci organizacji społeczeństwa obywatelskiego, EKES ponownie był w stanie przyciągnąć wysokiej jakości zgłoszenia. Te niezwykłe projekty obejmują cały ekologiczny łańcuch wartości, dostarczając wyraźnych dowodów na to, że realna praktyczna zmiana w kierunku bardziej zrównoważonych i sprawiedliwych systemów żywnościowych jest już w toku. Zdaniem przewodniczącego Sekcji Rolnictwa, Rozwoju Wsi i Środowiska Naturalnego w EKES-ie **Petera Schmidta,** teraz niezbędne jest, by decydenci polityczni stworzyli warunki umożliwiające rozkwit tych inicjatyw i ich powielanie w innych regionach".

Nagrody zostały ustanowione w ramach zobowiązania podjętego w planie działania Komisji Europejskiej na rzecz rozwoju produkcji ekologicznej. Mają na celu uznanie doskonałości w całym łańcuchu żywności ekologicznej, od gospodarstwa do restauracji. Są one przyznawane najlepszym i najbardziej innowacyjnym podmiotom działającym na rzecz ograniczenia wpływu rolnictwa na klimat i środowisko naturalne i których prace umożliwiają realizację celów strategii od pola do stołu i strategii w zakresie różnorodności biologicznej.

Więcej informacji na temat kandydatów, kryteriów wyboru i ogólnie na temat nagród można znaleźć na stronie internetowej nagrody ekologiczne UE oraz na stronie EKES-u. (ks)

EKES rozpoczyna przyjmowanie kandydatur do Nagrody dla Spo?ecze?stwa Obywatelskiego w dziedzinie ochrony zdrowia psychicznego

Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny (EKES) ogłosił czternastą edycję konkursu o Nagrodę dla Społeczeństwa Obywatelskiego. Mogą wziąć w nim udział organizacje społeczeństwa obywatelskiego, osoby prywatne zamieszkałe w UE i firmy prywatne mające siedzibę na terenie Unii.

Wybierając **zdrowie psychiczne** jako temat tegorocznego konkursu, EKES chce nagrodzić kreatywne i innowacyjne projekty nienastawione na zysk, które zapewniają pomoc osobom cierpiącym na zaburzenia psychiczne i tworzą środowisko sprzyjające ich dobrostanowi psychicznemu, zarówno na poziomie indywidualnym, jak i w ramach wspólnych wysiłków.

Całkowita kwota 50 tys. EUR zostanie rozdzielona pomiędzy maksymalnie pięciu laureatów. **Termin nadsyłania zgłoszeń upływa 30 września 2023 r. o godz. 10.00 (czasu brukselskiego).** Uroczystość wręczenia nagród odbędzie się najprawdopodobniej w ramach Tygodnia Społeczeństwa Obywatelskiego organizowanego przez EKES wiosną 2024 r.

Zgłaszane inicjatywy i projekty muszą być realizowane w UE. Mogą one być już ukończone lub znajdować się jeszcze w trakcie realizacji. Zgłaszane projekty muszą dotyczyć przynajmniej jednego z tematów wymienionych w kryteriach kwalifikowalności określonych w Zasadach przyznawania 14. Nagrody EKES-u dla Społeczeństwa Obywatelskiego dostępnych na specjalnej stronie internetowej EKES-u.

Projekty mogą dotyczyć na przykład zapobiegania zagrożeniom psychospołecznym w pracy i przeciwdziałania im oraz propagowania przyjaznej kultury w miejscu pracy. Mogą one również zaspokajać potrzeby grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji i starzejących się społeczeństw w zakresie zdrowia psychicznego lub promować dobrostan psychiczny dzieci i młodzieży.

Kwalifikowalne będą również projekty koncentrujące się na pracy środowiskowej, takie jak wzmocnienie pozycji społeczności lokalnych, tworzenie sieci na rzecz zaangażowania społeczności oraz tworzenie środowiska sprzyjającego zdrowiu psychicznemu. Inne akceptowalne tematy to poprawa wiedzy na temat zdrowia psychicznego i walka ze stygmatyzacją, która często zniechęca do poszukiwania pomocy.

EKES ma nadzieję, że nagroda ta uhonoruje i podkreśli dotychczasowe wysiłki podmiotów niepaństwowych na rzecz pomocy osobom zmagającym się z problemami ze zdrowiem psychicznym. Jej celem jest ponadto wsparcie realizacji bieżących projektów i inspirowanie nowych, aby podkreślić wkład, jaki tego rodzaju inicjatywy mogą wnieść w ograniczanie skutków wybuchu tej cichej epidemii w UE.

Celem sztandarowej nagrody EKES-u jest uświadomienie obywatelom wybitnego wkładu społeczeństwa obywatelskiego w kształtowanie tożsamości europejskiej i europejskiego obywatelstwa oraz w krzewienie wspólnych wartości wspierających integrację europejską. Co roku konkurs skupia się na innym zagadnieniu szczególnie istotnym dla UE. Poprzednie edycje dotyczyły młodzieży i pomocy dla Ukrainy, klimatu i równouprawnienia płci. W 2020 r. EKES przyznał jednorazową Nagrodę za Solidarność Obywatelską za wkład w walkę z COVID-19.

Aby zgłosić swoją kandydaturę, kliknij tutaj. (ll)

Zespó? redakcyjny

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Wspó?autorzy tego wydania

Millie Tsoumani (mt)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Giorgia Battiato (gb)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katerina Serifi (ks)
Katharina Radler (kr)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Margarita Gavanas (mg)
Margarida Reis (mr)
Pablo Ribera Paya (prp)
Aude François (af)
Thomas Kersten (tk)

Koordynacja

Agata Berdys (ab)
Giorgia Battiato (gb)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)
Joris Vanderlinden (jv)

Adres

Europejski Komitet Ekonomiczno-Spo?eczny
Budynek im. Jacques'a Delorsa, 99 Rue Belliard,
1040 Brussels, Belgia
tel. (+32 2) 546.94.76
e-mail: eescinfo@eesc.europa.eu

„EKES info" ukazuje si? dziewi?? razy do roku podczas sesji plenarnych Komitetu. ?„EKES Info" jest dost?pne w 23 j?zykach.
„EKES info" nie stanowi oficjalnego zapisu prac EKES-u. Po informacje tego typu nale?y si?ga? do Dziennika Urz?dowego Unii Europejskiej i innych publikacji Komitetu.
Powielanie naszych materia?ów – z podaniem ?ród?a „EKES info" – jest dozwolone (prosimy o przes?anie linku redaktorowi naczelnemu).

09/2023